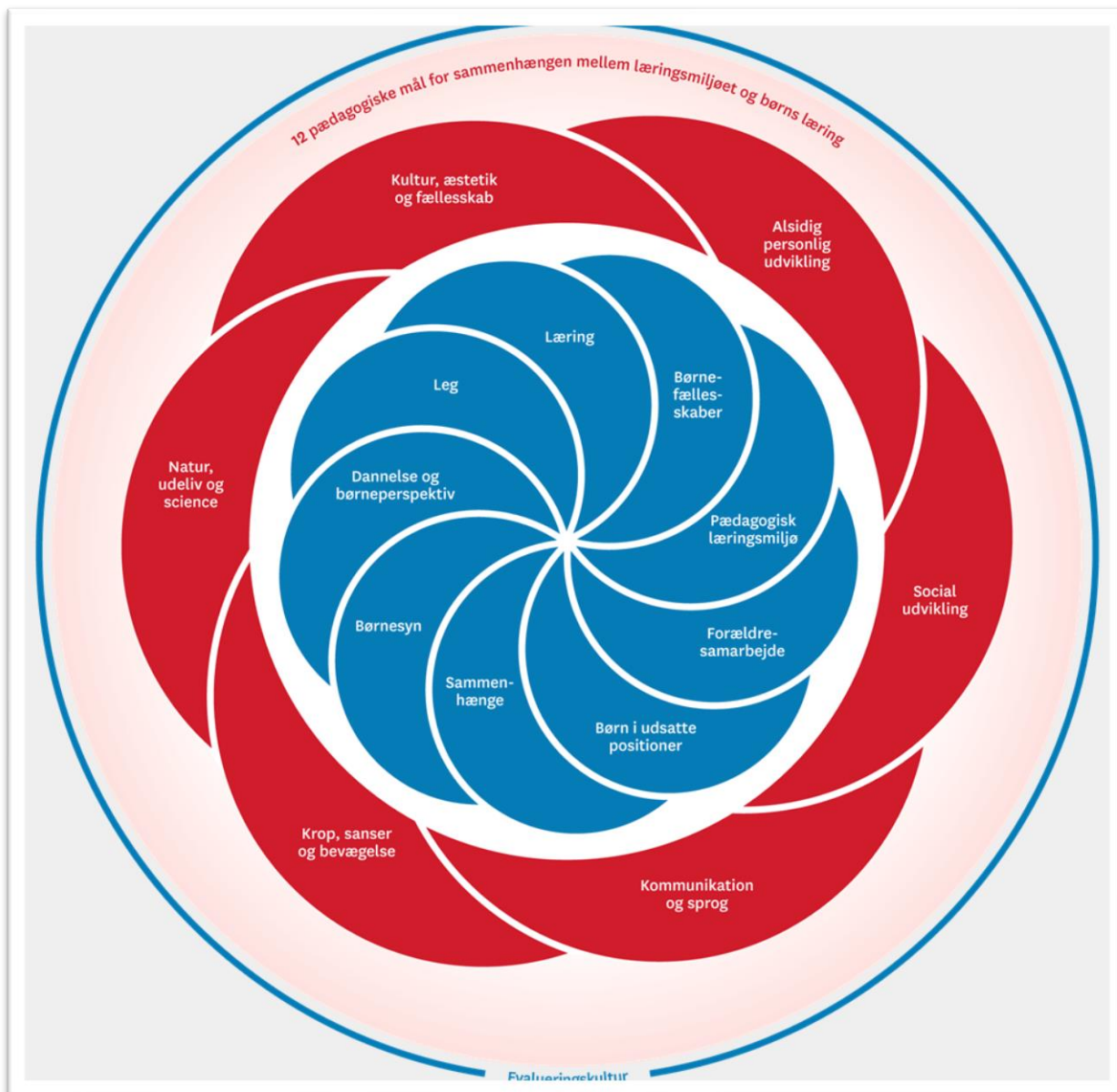

Pædagogisk læreplan for Integreret institution Ellepilen

Revideret og evalueret 2024

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhænge mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring. Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammen og indhold. Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevant inspirationsmateriale.

Hvem er vi?

Ellepilen er en institution, der rummer en lang og spændende historie, hvor tiden aldrig står stille. Vi har en mangfoldig børnegruppe og en engageret forældregruppe, som vi vægter at have et tæt og ærligt samarbejde med.

Hos os er det et mål, at alle børn er klar både socialt, kognitivt og emotionelt til skolestart og eget liv. Vi arbejder ud fra børnesynet "børn gør det godt, når de kan" og finder faglig glæde, når vi ser, at Ellepilens børn når videre i deres individuelle mestring. For os er hvert barns udvikling unik. Rammerne for det pædagogiske læringsmiljø tilpasses det enkelte barn, så alle børn kan trives og udvikles. Et af de vigtigste udviklingsredskaber for os er leg og legens betydning. Det er igennem leg og aktivitet i større og mindre fællesskaber at børnene udvikles. Derfor har vi stort fokus på voksen initieret leg og aktiviteter samt voksen guidning i børnenes selvorganiserede leg.

Vi er fordelt på tre matrikler. Vuggestueafdelingen er fordelt på to matrikler med tre stuer i hvert hus. I børnehaven er der tre teams hvor to teams er fordelt på flere stuer, i daglige tale kaldt hjemmehøjskolen. Derudover er der et team som er vores udflytterdel. De kører hver dag fra Valby til Greve, hvor vi har et stort naturskønt område tæt på skov og strand. Alderen er 0-6 år og åbningstiden er kl. 06:45-16:45, mandag-fredag. Vi har 78 vuggestuepladser og 100 børnehøjskolepladser og en personalegruppe på omkring 40 medarbejdere. Vi samarbejder på tværs af matrikler for at udvikle og understøtte børnenes sociale relationer på tværs af afdelinger og matrikler. De kommende skolestartere mødes en gang om ugen fra september til og med april, på tværs af udflytter og hjemmehøjskolen. Storegruppen har et særligt fokus på skoleparathed og der er stærkt samarbejde med distriktskolen.

De pædagogiske medarbejdere er organiseret i teams. På teammøderne laver vi vores fælles årshjul over større fælles fokusperioder med didaktiske og pædagogiske refleksion ud fra læreplanstemaerne. Alle medarbejdere er repræsenteret som tovholder på en aktivitet i løbet af år

Pædagogisk grundlag.

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesynet i Ellepilen

Det at være barn har værdi i sig selv.

I Ellepilen bliver alle børn mødt ligeværdigt og med respekt for den enkelte. Vi arbejder ud fra tesen om at "*børn gør det godt, når de kan*". Vi udviser respekt for det enkelte barn og er opmærksomme på barnets livsomstændigheder. I Ellepilen tror vi på at børns udvikling og trivsel sker i en social kontekst og at relationer mellem børn og voksne og børn og børn imellem er fundamentale for at opbygge gode og tætte venskaber. I Ellepilen gør vi vores til, at børnene har stabile følelsesmæssige relationer - både børnene imellem, men i lige så høj grad til os voksne i institutionen, der omgiver dem i deres hverdag. Vi er bevidste om at den voksnes tilgang og det sprog som anvendes, er af stor betydning for barnets udvikling, trivsel og læring.

Dannelse og børneperspektiv

I Ellepilen har alle børn en stemme og retten til at blive hørt og taget alvorligt. Vi udviser respekt for det enkelte barn ved at lytte aktivt, samtale med barnet og vise børnene at de alle har en stor betydning for fællesskabet. Vi taler positivt med børnene og hjælper det enkelte barn med at gode oplevelser, som styrker barnets trivsel. I Ellepilen foregår al udvikling og læring i en social kontekst. Vi arbejder med en struktureret hverdag, hvor det enkelte barn har mulighed for at indgå i forskellige sociale relationer samt større og mindre fællesskaber. Vi ønsker at børnene i Ellepilen anerkender og respekterer andre børn og voksne uanset forskelligheder.

Til samling i vuggestuen er der et barn som udtrykker at det ikke har lyst til at være en del af rundkredsen, men vil sidde ved siden af rundkredsen. Personalet italesætter at det er okay at barnet sidder ved siden af og hvis det får lyst til at sidde i rundkredsen, så er der plads ved siden af den voksne.

Leg i Ellepilen

I Ellepilen foregår leg hele dagen og vi er i Ellepilen bevidste om at have en legende tilgang til læring. Det er blandt andet gennem leg og aktivitet at børn udvikler sig. Vi ser legen som barnets øvebane, det vil sige at fra et udviklingsperspektiv så er legen barnets primære redskab til at bearbejde og eksperimentere forskellige handlemønstre i samspil med andre børn og voksne. Det er fx. gennem leg at det enkelte barn lærer at forhandle og gå på kompromis. Det er derfor en vigtig pædagogisk opgave at vi får skabt legemiljøer, hvor børnene får mulighed for at eksperimentere, udvikle og afprøve egne og andre børns idéer. Vi har afskaffet begrebet om "den frie" leg og i stedet erstattet det med begrebet "børns selvorganiserede leg". Vi arbejder bevidst med at lære børnene at lege. Vi guider og understøtter børnene bl.a. ved hjælp af temalegekasser. Vi arbejder bevidst med den voksnes positionering i legen. Vi har fokus på hvorvidt vi går foran (lærer børnene legen), bagved (observerer legen udvikling og de enkelte børns trivsel heri) eller ved siden af legen (klar til at kunne hjælpe med at inkludere børn eller udvikle legen).

Fire børn og en voksen leger restaurant. Børnene bliver undervejs i legen uenige om hvilken slags mad som de skal lave i restauranten. Den voksne observerer børnenes snak. De fire børn taler lidt og spørger herefter den voksne hvad han bedst kan lide. Den voksne svarer at han faktisk er sådan en voksen som kan lide alt og han er meget sulten. Den voksne foreslår at restauranten er en restaurant, som kan servere flere forskellige ting. Dette synes børnene er en god idé. Herefter starter to af børnene med at lave pasta, et andet barn kaffe og det sidste barn dækker bordet.

En gruppe børn har igennem en periode leget en dinosaurleg. En voksen har udarbejdet en temakasse, som taget udgangspunkt i dinosaurer. Kassen indeholder forskellige ting der kan udvikle børnenes leg. F.eks. slim til at lave landskab som dinosaurerne kan bo i og kreative materialer som kan bruges til at lave forskellig mad til dinosaurerne. Temakassen understøtter og udvikler børnenes leg samtidig med at det er muligt for flere børn at indgå i legen idet den voksne går ved siden af legen.

Læring i Ellepilen

I Ellepilen foregår læring i al samspil og samvær mellem børn og voksne. Børnenes læring foregår hele dagen og altid, fra børnene møder ind og til de går hjem. Det pædagogiske personale er en stor og betydningsfuld del af børnenes læringsmiljø. Det er vi i kraft af den dagligdags struktur som vi stiller til rådighed. Den måde vi organiserer vores dagligdag på, de aktiviteter, lege og materialer som vi stiller til rådighed for børnene og ikke mindst den måde som vi hjælper og møder børnene på. I Ellepilen sker læring gennem leg og aktivitet f.eks. ved børnenes selvorganiserede leg, hvor børnene skal blive enig om legens handling og struktur. Her lærer børnene at forhandle, gå på kompromis samt argumentere for deres valg. Gennem aktiviteter som stimulerer børnenes sanser lærer børnene at mærke egen krop og egne følelser samt at spejle sig i andre børns reaktioner. I Ellepilen sker læring også igennem de daglige rutiner. Når der er samling, skal børnene vente på tur, lytte til de andre og de øver sig i at tale i en forsamling. I frokostsituationen, hvor der skal vaskes hænder, dækkes bord, smages på mad og tales om bordet. Ved overgangen til legepladsen, hvor børnene øver sig i at tage tøj af og på, og vælger hvad og hvem de gerne vil lege med ude på legepladsen. I Ellepilen skaber vi læringsrum, hvor målet og fokus undervejs i processen løbende tilpasses det enkelte barn og børnegruppen. Samtidig er vi bevidste omkring at børn lærer forskelligt og dette stiller krav til det pædagogiske personale om løbende at evaluere og tilpasse læringsmiljøer og læringsrum.

Når vi holder samling i vuggestuen, sidder vi alle på gulvet i en cirkel. De børn der har brug for at blive guidet i samlingen sidder hos eller ved siden af en voksen under samlingen. Vi starter med at vække Bamseven, dette foregår gerne med hvisken til at starte med, lidt højere stemme og til sidst råber vi godmorgen til Bamseven. Bamseven vågner og siger godmorgen til alle på stuen og fortæller hvad der skal ske den pågældende dag. Bagefter vælger børnene en sang fra sangkufferten, fortæller hvad det er for en sang og hvor mange vi skal tælle til inden sangen starter. Dette går på skift, der er gerne 3-4 sange hver morgen, men stort set alle børn kommer igennem i løbet af en uge. Vi snakker også om farverne eller om tal, om vejret eller om hvordan man er en god ven. Det kan være at der er et særligt emne der rører sig i børnegruppen og så bruger vi tid på at snakke om dette.

Børnefællesskaber i Ellepilen

Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for. I Ellepilen indgår alle børn i både små og store børnefællesskaber som personalet sætter rammen for. Vi arbejder med børnefællesskaber igennem hele dagen, både igennem de pædagogiske planlagte aktiviteter, i hverdagens rutiner samt i børnenes selvorganiserede lege og i deres relationer. Vi følger børnenes interesser og inkorporerer dette i de daglige aktiviteter således at vi understøtter og udvikler børnefællesskaberne.

Vi holder fællessang i afdelingen hver fredag, hvor vi samles ind på en af stuerne med alle børn, hvor vi sidder i rundkreds og synger forskellige sange, der bliver valgt stuevis af børnene. Her får børnene øje på hinanden på tværs af stuerne og er fælles om det. Det er også her børnene føler sig inkluderet i et større børnefællesskab.

Vi holder fredagsfest med musik og dans i børnehaven den første fredag i hver måned. Der er discolys, saftvand og snacks. Vuggestuerne er inviteret og deltager med de større børn. Børnene har mulighed for at vælge musik og indgår i både små og store børnefællesskaber.

Pædagogisk læringsmiljø

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Ellepilen har vi fokus på at lege- og læringsmiljøer er tilpasset det enkelte barn og den samlede børnegruppe. Vi tilrettelægger hverdagens mange rutiner så det skaber udviklende læringsmiljøer, hvor alle børn kan deltage ud fra egne forudsætninger. Vi er lydhøre overfor barnets ønske og er opmærksomme på det enkelte barns behov. Det er de voksne som skaber rammerne og børnene har indflydelse på, hvordan de deltager. De pædagogiske læringsmiljøer i Ellepilen består i løbet af en dag både af planlagte vokseninitieret aktiviteter, spontane lege/aktiviteter, børns selvorganiserede lege samt de daglige rutiner.

Hverdagens rutiner er gennemgående i vores arbejde med at skabe udviklende læringsmiljøer i Ellepilen. I de faste rutiner kan vi skabe et tilpasset struktureret læringsmiljø, som tager udgangspunkt i det enkelte barn. Eks. Dagens hjælper, hvor børnene på skift hjælper med at gøre vognen klar til frokost, dækker bord samt hjælper med at rydde op efter spisning.

Vi arbejder løbende med udviklingen af de pædagogiske læringsmiljøer i Ellepilen i de enkelte teams og på tværs af afdelinger og matrikler. Vi benytter ugeskemaer, hvor der er planlagt lege-og læringsrum tildelt ugens dage. Når vi har aktiviteter på tværs af afdelinger og matrikler benytter vi SMTTE, så det er den samme ramme for læringsmiljø alle børn tilbydes.

Det pædagogiske læringsmiljø i Ellepilen er altid under forandring, da det tager udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe.

Vi har årligt to uger, hvor vi arbejder med sanserne. Der er et planlægningsmøde i afdelingerne, hvor en tovholder fra hver stue deltager. Der planlægges fastlagte pædagogiske aktiviteter og vi benytter SMTTE, i både planlægning og evaluering. Når vi arbejder med et specifikt emne som for eksempel sanser, er det ikke kun i de fastlagte pædagogiske aktiviteter men også i de daglige rutiner, som til frokost, håndvask m.m.

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Ellepilen vægter vi et tillidsvækkende og tæt forældresamarbejde højt. Samarbejdet med forældrene om børnenes læring og trivsel sker i flere sammenhænge og på forskellige niveauer.

- Det strukturerende samarbejde imellem institution og forældre om det enkelte barns trivsel og udvikling
- Det daglige samarbejde om trygge overgange mellem institution og hjemmet
- Samarbejdet mellem institution og forældregruppe i relation til den overordnede pædagogik, tiltag og aktiviteter.

Vi er bevidste om at alle børn i Ellepilen kommer med erfaringer og forståelser hjemmefra. Derfor har vi fokus på at skabe sammenhæng mellem barnets verdener. Dette gør vi gennem en tæt dialog med barnets forældre, da de kender deres barn bedst. Efter opstart i institutionen afholder vi en 3 måneders samtale, hvor vi sammen med forældrene taler om barnets opstart og trivsel i institution. Når barnet er 2 år, tilbydes forældrene en samtale om barnets generelle trivsel og udvikling. Til denne samtale tales der også med forældrene om valg af hjemmehønehave eller udflytterbørnehave. Når barnet er 5 år, afholdes der en samtale i forbindelse med 5 års status og kommende skolestart. Denne samtale er fastlagt og afholdes i løbet af efteråret. Derudover er der altid mulighed for en forældresamtale, hvis forældre eller personale har behov for dette. Samtaler om barnets trivsel, både formelle og uformelle har altid fokus på at skabe en konstruktiv og løsningsorienteret dialog. Hvert år i september og februar laver vi TOPI (trivselsvurdering). Her vurderer stuen personale det enkelte barns trivsel og udvikling. Dette er et arbejdsværktøj for personalet, som sikrer en faglig dialog blandt stuen personale omkring det enkelte barn. Trivselsvurderingen placerer barnet i enten grøn, gul eller rød. Er der opmærksomheder indkaldes forældrene til en samtale og der udarbejdes handleplan, hvis dette vurderes nødvendigt.

I Ellepilen arbejder vi med orientering og indsigt i barnets dagligdag og vi bestræber os på at nå så mange forældre som muligt i dagligdagen så forældrene får et indblik i deres barns dag. For at understøtte barnets udvikling og læring og oplevelsen af sammenhæng mellem hjem og institution understøttes de mundtlige fortællinger af dagbøger eller billeder på Aula.

Hvis der er sket noget i løbet af dagen som er ekstra vigtigt for forældrene at vide, ringer personalet hjem og informerer forældrene inden de henter.

Der afholdes årligt følgende forældrearrangementer:

- Sommerfest
- Forældremøde
- Lygtefest

Som forældre i Ellepilen er det muligt at følge og have medindflydelse på rammerne på det pædagogiske arbejde ved at sidde i Ellepilens forældreråd. Forældrerådets rolle ligger indenfor den ramme som er fastlagt for forældreråd i Københavns Kommune. Forældrerådet bidrager til at sikre en god kommunikation og dialog til og fra forældre, ledelse og personalet.

Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke alle børns trivsel og udvikling.

En forælder spørger personalet om råd til at hjælpe barnet med at stoppe med at bruge sut. Personalet giver forskellige råd og informerer samtidig forælderen om, at det er vigtigt at forældrene informerer personalet, når sutten bliver lagt væk. Det giver personalet mulighed for at fjerne sutterne i vuggestuen og ikke skabe tvivl eller forvirring for barnet. Når sutten bliver lagt væk, er personalet ekstra opmærksomme på at orientere forældrene om dagen, hvordan er lur uden sut gået m.m.

Eksempel fra forælder:

Efter en forlænget weekend oplevede jeg, at det var svært for mit barn at blive afleveret. Vi havde et par svære morgener, hvor jeg oplevede at mit barn ikke ville have at jeg gik og ikke ville have overtøjet af. Personalet rakte ud til mig med mulighed for samtale samt gav inspiration til værktøjer, som kunne gøre afleveringerne nemmere. Personalet tilbød os assistance i garderoben og på den måde føltes de lidt svære afleveringer som et fællesprojekt, vi var sammen om at løse.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Alle børn kan i løbet af deres liv være i en udsat position i kortere eller længere varighed. Det kan være kontekstbestemt, dvs. at et barn kan være i en udsat position i nogle situationer og ikke i andre. Det kan også være et barn som befinder sig i en udsat position grundet fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. I Ellepilen ser vi forskellighed som en værdifuld faktor. Forskelligheder er berigende for vores sociale og individuelle udvikling, da vi igennem samspillet og spejling med andre mennesker lærer hinanden og os selv at kende. Vi er opmærksomme på hvordan vi omtaler hinanden i Ellepilen. De voksne går foran som rollemodeller med en anerkendende og inkluderende tilgang til andre mennesker.

Til understøttelse af børnenes mulighed for at danne overblik og struktur afholder vi samling, hvor dagens gang og aktiviteter bliver gennemgået. Derudover er børnene inddelt i faste grupper, som benyttes til spisning og aktiviteter. Vi gør brug af visuel støtte, dette kan alle børn have gavn af, men særligt børn som kan have svært ved overblik og struktur har gavn af visuel støtte som piktogrammer og billeder som f.eks. illustrerer spise og legegrupper.

I Ellepilen har vi fokus på at skabe en tryk og positiv relation til det enkelte barn. Det er vigtigt at alle børn har mindst en voksen som de har en tryk og tæt relation til. Vi er opmærksomme på at møde det enkelte barn, der hvor det befinder sig. Der kan være behov for at iværksætte en særlig indsats, hvis barnets udvikling, trivsel, læring og dannelse kalder på dette. Denne indsats afhænger af hvad barnet har behov for og kan være i en kortere eller længere periode.

To gange om året udarbejdes der TOPI (Tidlig opsporing og pædagogisk indsats). Her bliver alle børn gennemgået, først af hver voksen på stuen og herefter en fælles refleksion og vurdering af barnets trivsel af stuens personale. Hvis der er bekymringer eller der vurderes at der er behov for en ekstra indsats omkring barnet, udarbejdes en handleplan. Barnets forældre informeres og inkluderes i handleplanen. Handleplanen udarbejdes således at alt pædagogiske personale arbejder mod det samme mål, ud fra den samme tilgang og sikrer løbende evaluering omkring barnets trivsel og udvikling. Personalet i Ellepilen har mulighed for at få sparring, vejledning og eventuel support igennem vores Ressourceforum, som består af støttepædagoger,

psykolog, sundhedsplejerske og socialrådgiver. Dette kan være en general sparring i forhold til en børnegruppe eller et enkelt barn.

Et barn, som oplever usikkerhed i overgangen mellem leg og spisning, bliver støttet ved at have en fast spisegruppe, der er visuel markering af, hvor barnet sidder ved bordet og der sidder en voksen ved siden af barnet. Derved støttes barnet til at kunne deltage i måltidet.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Hvert år har vi et skoleforberedende forløb som starter op i september året før skolestart. Storegruppen består af kommende skolestartere fra hjemmebørnehaven og fra udflytteren. Storegruppen afholdes en gang om ugen indtil april, hvor forløbet afsluttes med en afslutningsfest den sidste hverdag i april. Der er skiftevis en hjemmedag, en tur dag og en dag i udflytteren. Der er tilknyttet personale fra alle tre teams, således at alle børn har en kendt voksen. Målet er at skabe en sammenhørighed på tværs af afdelinger samt udvikle børnenes sociale relationer på tværs af afdelinger inden skolestart. Inden storegruppen starter modtager forældrene information om storegruppen, herunder praktiske informationer, det pædagogiske arbejde samt hvordan de derhjemme kan understøtte det pædagogisk arbejde i storegruppen.

I storegruppen sikres en systematik omkring de pædagogiske læringsmiljøer for børnene det sidste år inden skolestart. De pædagogiske læringsmiljøer for de ældste børn har fokus på skoleparathed. Læringsmiljøerne er tilrettelagt således at vi understøtter at børnene tør møde nye udfordringer, kan indgå i et børnefællesskab, kan fordybe sig, vente på tur, være selvhjulpne og tager initiativ til at indgå i relationer. Vi har "stærkt samarbejde" med Haarestup Å Skole & Fritid som er distriktskolen. I efteråret tager vi til teaterforestilling lavet af skolens 5 klasser og i foråret er der besøgsdag på KKFO'en. Der er samlet overlevering i april måned mellem pædagoger fra Ellepilen, pædagoger fra Rumraketten samt eventuel lærer eller anden fagperson fra Haarestup Å Skole & fritid. Efter behov kan der være en udvidet overlevering mellem børnehaven og skole (alle skoler), hvor forældrene også deltager. Ellers sker overlevering af børn via Hjernen & Hjertet på Aula, hvor både forældre og pædagoger udfylder overleveringsmateriale.

I storegruppen arbejdes der med "præsentationsrunde", hvor børnene øver sig på at præsentere sig for hinanden. Over tid bliver præsentationerne længere, og børnene bliver mere selvsikre i at stå foran hinanden. På denne måde arbejder vi med deltagelse i fællesskabet, turtagning og selvsikkerhed.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi bruger vores omgivelser meget, dette gælder også vores udflytterbørnehave. Udflytterbørnehaven ligger tæt på strand og skov, som ofte bruges til små turer. Udflytteren har et godt samarbejde med Campingpladsen, som er nærmeste nabo og benytter ofte campingpladsens udeområde. Matriklerne i Valby ligger tæt på Valbyparken, som vi ofte benytter. Derudover har vi ture til Karensminde, Folehavens dyrelegeplads og bibliotekerne i nærområdet. Ved Valbyparken er der et stort udeområde, som vi ofte benytter. Dette giver os mulighed for at skabe aktiviteter med fokus på grovmotorikken samt understøtte udvikling af sociale relationer på tværs af afdelinger og aldersgrupper. Vi har ladcykler, som bruges til små cykelture i nærområdet, samt bruges til f.eks. teaterture og lignende andre steder i byen. Vi gør brug af byens kulturelle tilbud, så som Zoologisk have og teaterforestillinger. Vuggestuen har en årlig bondegårdstur, som ligger i efteråret.

Vi har mange udskolingselever i erhvervspraktisk – flere af de unge har selv gået i Ellepilen.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Ellepilen arbejder vi aktivt og kontinuerligt med rummets indretning således at rummet understøtter børnenes muligheder for selvhjulpenhed, selvbestemmelse og medbestemmelse i dagligdagen. Vi er opmærksomme på at børnegruppens behov kan ændre sig i takt med børnenes generelle udvikling. Vi tilpasser løbende rummets indretning så de fysiske læringsmiljøer tilgodeser og stimulerer den aktuelle børnegruppes alder, interesser og behov. I Ellepilen er stuerne tydelige i indretning, så de er overskuelige for børnene. Stuerne er indrettet med mindre zoner, så børnene har mulighed for at fordybe sig i mindre grupper uden for store forstyrrelser fra andre. Rummene er inddelt således at der er plads til roligere lege, rollelege, konstruktionslege, kreative aktiviteter samt læsehjørne, hvor det er muligt. Vi arbejder med fleksible læringsrum, hvor vi benytter temakasser som er udarbejdet ud fra de forskellige læreplanstemaer. Vi rykker rundt på legetøjet og laver ændringer i legezonerne afhængig af hvor meget børnene benytter dem. Vi tager hele tiden stilling til hvor meget legetøj, der er tilgængeligt for børnene, samt om mængden af legetøj passer til den aktuelle legezone.

Ellepilen er en ældre institution, som ligger i grønne omgivelser. På matriklerne i Valby har vi to legepladser til vuggestuerne samt to legepladser til børnehaven. Vores udflytter har et stort grønt udeområde, hvor der både er legeplads, grønt område samt skovområde. På alle matrikler er legepladsen en del af børnenes læringsrum og uderummet inddrages i dagligdagen. Dette medfører at legezoner, aktiviteter og temakasser rykker med udenfor, således at der etableres pædagogiske læringsmiljøer udenfor. I Ellepilen viser vi barnets kreative spor på stuerne og fællesområder. Børnenes kreative produkter fra forskellige projekter hænger i lofter og rundt om i husene. Børnenes kreative spor er med til at fastholde børnene i det emne som der aktuelt arbejdes med på stuen og vi bruger det i dialog med barnet omkring, hvad de har lavet. I Ellepilen forsøger vi at skabe et børnemiljø, som er trygt at være i. Børnenes psykiske børnemiljø er afhængig af nærværende voksne, der har blik og omsorg for alle børn i institutionen. Det er afgørende at der er voksne, som kan guide og understøtte børnene i løbet af hverdagen samt være foran/bagved/ved siden af det enkelte barn eller børnegruppen afhængig af den aktuelle situation. I Ellepilen er vi bevidste om at de voksne er rollemønstre for børnene i forhold til hvordan vi interagerer med hinanden og i dialogen imellem mennesker. Vi taler med børnene samlet i større eller mindre grupper, hvis der opstår større konflikter eller vi oplever f.eks. uhensigtsmæssigt sprogbrug. Vi benytter materialet fra "Fri for Mobberi" til at understøtte de gode venskaber og børnenes begyndende evne til at udvise empati.

Vi arbejder med årets bog. En repræsentant fra hver stue deltager på et planlægningsmøde. Her udarbejdes der SMTTE, så der er fælles pædagogisk tilgang og retning i arbejdet med årets bog, denne bliver løbende evalueret. I arbejdet med årets bog inddrages blandt andet børnenes kreative spor i form af alderstilpassede kreative projekter, som udstilles på stuer og fællesarealer. Udstilling af børnenes kreative projekter giver mulighed for dialog med børnene om det emne der er tilkøbet årets bog f.eks. venskaber.

I Ellepilen afholdes der daglige samlinger. I børnehaven bruges samlingerne løbende og ved behov til små børnemøder. Her inddrages og høres børnene i forhold til hvordan de har det i det daglige liv i Ellepilen, er der noget som de synes som mangler eller hvad er man særlig glad for. Personalet er bevidste om at få skabt en tryk ramme for det enkelte barn, så alle børn føler sig trygge til at udtrykke sig.

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring. Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

I Ellepilen arbejder vi på tværs af alder, køn samt kulturel og social baggrund for at styrke børnenes alsidige personlige udvikling. Det pædagogiske personale fungerer som gode rollemodeller og fremstår som

anerkendende voksne. I Ellepilen skaber vi gode og trygge læringsmiljøer, hvor børnene får de mest optimale muligheder for at udvikle deres selvtillid og selvværd. Når børnene indgår i nære relationer, hvor de føler sig værdsat, trygges og respekteret af nærværende og tillidsgivende voksne, styrkes barnets tro på dem selv. I Ellepilen ønsker vi at skabe rammer, som medfører at børnene føler sig trygge, hvor de kan være nysgerrige og tør være udforskende. Når vi skaber disse rammer, vil vi se børn med gåpåmod, børn der tør afprøve nye og ukendte ting. Vi vil se børn der tør øve sig og tilegne sig erfaringer, fordi der er plads til det og denne proces medvirker til børnenes sociale udvikling og læring. Igennem leg og aktiviteter, ønsker vi at barnet skal gøre sig erfaringer med selvforståelse og udvikle selvhjulpethed. Dette giver dem et grundlæggende demokratisk værdisæt som understøtter og udvikler deres dannelse og livsduelighed.

- Vi skal understøtte, at barnet føler sig som værdifuld deltager i et socialt og kulturelt fællesskab
- Vi skal understøtte, at barnet i at få betydningsfulde kulturelle og sociale erfaringer
- Vi skal understøtte, at barnet udfolder sig som alsidige personligheder samt udvikler deres fulde potentiale
- Vi skal understøtte, at barnet udvikler selvværd og selvtillid

Konkrete mål 0-2 år:

- At styrke barnets færdigheder i at indgå i socialt samspil
- At styrke barnets selvværd og selvtillid
- At barnet oplever at være afholdt og værdsat
- At styrke barnets selvstændighed

Konkrete mål 3-6 år, som ovenstående samt:

- At lære barnet at rumme egne følelser samt udvise empati
- At tilbyde mulighed for at barnet kan være mest mulig selvhjulpethed i hverdagen
- At støtte barnets udvikling af kreativitet og fantasi

Tegn på læring 0-2 år:

- Barnet kan med ord eller kropssprog give udtryk for følelser og egne behov
- Barnet udviser tro på egne evner
- Barnet opsøger og kommunikerer med de andre børn og voksne i institutionen
- Barnet udviser nysgerrighed og tør afprøve nye ting

Tegn på læring 3-6 år, som ovenstående samt:

- Barnet udviser tro på egne evner
- Barnet bliver mere selvhjulpethed f.eks. i spisesituationer, i garderoben og i forbindelse med toiletbesøg

- Barnet deltager og bidrager aktivt i aktiviteter og samling
- Barnet giver udtryk for egne behov og følelser
- Barnet kan overfor både børn og voksne give udtryk for egne behov og ønsker

Daglig pædagogisk praksis 0-2 år:

Vi planlægger aktiviteter for ugens dage, både indenfor og udendørs. Vi skaber struktur, ro og forudsigelighed på stuerne og i rutinerne. Dette skaber en forudsigelighed for børnene, således at de kan aflæse dagen og dermed bidrage med egne kompetencer. Børnene inddrages i mindre grupper på baggrund af pædagogiske overvejelser, dette kan f.eks. være efter alder, relationer og det enkelte barn samt børnegruppens aktuelle behov. Vi møder børnene der, hvor de er i deres udvikling og stiller krav til det enkelte barn der er tilpasset derefter. Vi støtter barnet i selv at sige fra og respektere egne og andres grænser. Vi er nærværende, positive og anerkendende voksne som anerkender det enkelte barn. Vi møder barnet med omsorg og skaber tryghed og tillid.

Vi understøtter styrkelse af det enkelte barns selvværd ved at give barnet succesoplevelser.

Daglig pædagogisk praksis 3-6 år, som ovenstående samt:

Vi understøtter og guider børnene til selv at tage stilling og at kunne sige fra, når dette sker. Lytter vi til børnenes ønsker og imødekommer dem, hvor det er muligt. I tilfælde hvor dette ikke kan lade sig gøre vil barnet som udgangspunkt få en forklaring, som er tilpasset det enkelte barn og vi understøtter barnet i at acceptere dette. Vi er tålmodige og opmuntrende voksne, som fortsat støtter barnet til større selvstændighed. Vi inddeler børnene i mindre grupper på baggrund af f.eks. alder eller grupper der er afstemt i forhold til det pædagogiske mål der arbejdes med. Vi understøtter barnet i at skabe venskaber på stuen og på tværs af matrikler. Vi guider og støtter barnet i at håndtere og løse konflikter og hjælper dem med at sætte ord på deres følelser. Vi går i dialog med børnene, vi mener at alle individer er ligeværdige, men at den voksne hele tiden er den ansvarlige i relationen. Ved at være troværdige, tydelige og gennemsigtige voksne, støtter vi børnene i at sige fra, udvikle empati og respekt for egne og andres grænser.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

I Ellepilen arbejder vi på tværs af afdelinger og matrikler. Forskelligheder ses som en ressource og alle bidrager med noget forskelligt og værdifuldt til fællesskabet. I Ellepilen ønsker vi at skabe rammer, som medfører at børnene føler sig trygge, hvor de kan være nysgerrige og tør være udforskende. I Ellepilen tror vi på, at børn gør det godt når de kan. Vi arbejder med at skabe tætte og betydningsfulde relationer børnene imellem samt skabe trygge og tillidsfulde relationer mellem pædagogiske personale og børnene. Det er igennem relationer børnene får mulighed for at udvikle empati for andre mennesker og hvor de tilegner og udvikler deres sociale kompetencer. Når børnene indgår i sociale fællesskaber, føler de at de hører til og dermed har de mulighed for at øve sig i at være deltagende i sociale relationer. Dette er en vigtig faktor i barnets sociale udvikling.

- Vi skal understøtte at barnet oplever tryghed og tillid i deres relationer til andre børn og voksne
- Vi skal understøtte at barnet inddrages og opmuntres til at være aktivt deltagende i fællesskabet.
- Vi skal understøtte at barnet anerkendes og respekteres for, de mennesker de er

Konkrete mål 0-2 år:

- At kunne skabe kontakt og omgås andre på en hensigtsmæssig måde
- At barnet ser sig selv som en del af fællesskabet
- At lære barnet at lytte, tage hensyn og vente på tur
- At kunne søge trøst og hjælp hos voksne og andre børn

Konkrete mål 3-6 år, som ovenstående samt:

- At indgå i betydningsfulde relationer med andre
- At kunne samarbejde og deltage aktivt i forhold til medindflydelse på beslutninger
- At barnet er udforskende, nysgerrigt med respekt for det enkelte individ

Tegn på læring 0-2 år:

- Barnet kan give udtryk for følelser og egne behov
- Barnet er opmærksom på andre børn og begyndende legerelationer med andre børn opstår
- Barnet udviser omsorg og kan fornemme hvis andre børn f.eks. er kede af det
- Barnet opsøger andre børn og voksne ved leg og andre behov
- Barnet lytter til andre til f.eks. samling og kan vente på tur f.eks. ved turskift i leg og aktiviteter

Tegn på læring 3-6 år. Som ovenstående samt:

- Barnet viser begyndende forståelse for andres handlinger og følelser
- Barnet deltager aktivt i forskellige fællesskaber og har forståelse af at være en del af et større fællesskab.
- De ældste børn går forrest og er gode rollemodeller for de mindre børn. De udviser hensyn og hjælper de mindre børn med f.eks. en støvle eller hue
- Barnet er i stand til at udvise empati og omsorg for andre

Daglig pædagogisk praksis 0-2 år:

Vi anerkender hvert enkelt barn. Vi støtter og guider børnene i at rumme hinanden og hinandens forskelligheder. Vi er nærværende, tydelige og anerkendende voksne med en positiv tilgang til alle børn. Vi støtter og guider barnet i at aflæse og håndtere andres følelser og er bevidste om at vi som voksne er rollemodeller. Vi støtter børnene i at hjælpe hinanden for eksempel med at tage hagesmækker af eller sko på. Vi hjælper børnene med at danne nye relationer og venskaber samt deltage i lege. Dette ved for eksempel at gå fra med en mindre gruppe børn til en planlagt aktivitet eller ved at igangsætte leg. Igennem leg lærer vi børnene at samarbejde, tage hensyn samt lytte til andre.

Daglig pædagogisk praksis 3-6 år, som ovenstående samt:

Vi støtter børnene i at finde kvalitet i hinandens forskelligheder og værdsætte disse samt skaber rammer for et inkluderende miljø. Vi guider og hjælper børnene til at vise empati ved at hjælpe dem med at sætte sig i hinandens sted. Vi guider børnene gennem konflikter, så de på sigt selv kan løse dem. Vi støtter barnet ved at være foran, bagved eller ved siden af, afhængig af det enkelte barns behov og kompetencer. Vi giver børnene valgmuligheder og medbestemmelse, når det reelt er muligt. Vi spørger ind til deres ønsker og forslag for eksempel til samling rækker de hånden op, hvis de har et forslag til en sang. Vi skaber gode og rolige måltider, hvor børnene får ansvar og medansvar. Børnene er sammen med en voksen på skift ansvarlige for borddækning, samt den efterfølgende oprydning.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

I Ellepilen arbejder vi med sprog og kommunikation igennem hele dagen. Vi har fokus på at få skabt alderssvarende sprogstimulerende læringsmiljøer på alle matrikler. Børnene lærer at kommunikere og udtrykke sig gennem det nonverbale og det verbale sprog. Vi bruger ikke kun ord til at kommunikere med, men kroppen er ligeledes en del af vores sproglige udtryk. I Ellepilen er den voksne rollemodel og skal derfor agere tydeligt og med tålmodighed. Vi er bevidste om at det er vigtigt at skabe ro til, at udvikle barnets sproglige og kommunikative kompetencer. Ved at lytte og vente på hinanden under samtale opstår det gode læringsrum. Derudover er leg og fantasi en vigtig platform for barnets sproglige udvikling. Her skabes en inspirerende grobund og læringsmiljø for barnets sproglige og kommunikative udvikling.

- Vi skal understøtte at barnet udvikler sit verbale og nonverbale sprog gennem aktiviteter, rutiner og leg
- Vi skal understøtte, at barnet får et alderssvarende sprog
- Vi skal understøtte barnets interesse og nysgerrighed for tilegnelse og udvikling af dets kommunikative evner

Konkrete mål 0-2 år:

- At styrke barnets ordforråd, udtale, begrebsdannelse, sprogforståelse m.v.
- At barnet har kendskab til sange, rim og remser
- At barnet udvikler kommunikative evner til at udtrykke følelser, ønsker og behov

Konkrete mål 3-6 år, som ovenstående samt:

- At barnet kan forstå en kollektiv besked
- At gøre barnet sproglig kompetent til skolestart
- At barnet udvikler nysgerrighed og interesse for symboler, tal og bogstaver
- At styrke barnets selvværd gennem sproglige kompetencer

Tegn på læring 0-2 år:

- Barnet har et alderssvarende sprog. Barnet kan kommunikere og interagere med andre børn og voksne
- Barnet gør brug af verbal eller nonverbal kommunikation til at gøre opmærksom på sine følelser og behov.
- Barnet tager initiativ til at pludre og snakke
- Barnet indgår i dialog med sine omgivelser og er i stand til at udtrykke at det gerne vil noget bestemt

Tegn på læring 3-6 år, som ovenstående samt:

- Barnet tilegner sig ny viden, som det kan fortælle og tale ud fra
- Barnet indgår og deltager aktivt i dialog med de voksne og de andre børn på stuen. For eksempel under spisning
- Barnet anvender begreber i rette kontekst
- Barnet fortæller på eget initiativ om ting som optager det
- Barnet er undersøgende og nysgerrig på egne og andres kommunikative kompetencer

Daglig pædagogisk praksis 0-2 år:

Vi er bevidste om at sprogstimulering og udvikling af børnenes kommunikative kompetencer foregår over hele dagen, altså fra børnene kommer til de går hjem og ikke kun i fastlagte aktiviteter. Vi kommunikerer med børnene i dagens mange nærværende situationer, for eksempel når der skiftes ble, spisning eller når barnet gøres klar til lur. Vi sætter ord på både egne og børnenes handlinger for derigennem at udvikle børnenes ordforråd, sprogforståelse og begrebsdannelse. Vi har en sprogansvarlig medarbejder i hver afdeling, som er en del af institutionens eget sprogetværk samt klyngens sprogetværk. Der ligger møder fordelt udover året, hvor den sprogansvarlige medarbejder kan få sparret, gode idéer mm som tages med tilbage til stuerne i egen afdeling. Vi har samling hver dag, hvor genkendelighed er i fokus. Vi synger ofte de samme sange eller har det samme tema over en længere periode. Vi er bevidste om at vi som voksne er kommunikative rollemodeller og tilpasser vores kommunikation ud fra det enkelte barn. Vi bruger åben

kommunikation, indgår i dialog med børnene og retter ikke på børnene, hvis de for eksempel bruger forkert ordstilling. Vi arbejder med Dialogisk læsning/ Læse-Leg hvor vi gentager de samme bøger i intervaller af flere uger. Vi arbejder med årets bog som er et tema der skifter hvert år.

Daglig pædagogisk praksis 3-6 år, som ovenstående samt:

Vi er bevidste om at følge barnets interesser og udvide barnets sprog og sprogforståelse med afsæt i disse. Børnene opdeles i mindre grupper, dette giver mulighed for mere tid til nærværende kontakt med den voksne og mere plads til at den enkelte kan blive hørt. Mange medarbejdere har været på "Læse-leg" kursus og benytter dette i det daglige, hvor de går fra med en mindre gruppe børn. Vi har fastlagte temaer hen over året som for eksempel hygiejneuger, som bidrager til udvidelse af børnenes ordforråd. Vi har fokus på at stille åbne spørgsmål og at give responstid til barnet. Børnene inddrages i vores samlinger og i de aktiviteter som vi laver, så kommunikationen bliver gensidig. De sprogansvarlige medarbejdere sprogvurderer børnene når de er 3 år samt når de er 5 år. Denne data bruger vi til at tilpasse vores pædagogiske praksis således, at den er tilpasset den aktuelle børnegrupper behov.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

I Ellepilen vil vi gerne skabe et udviklende læringsmiljø, som underbygger barnets behov for at afprøve kroppen. Børnenes primære læringsapparat er deres kroppe som er et stort sammensat sansesystem. Børnene sanser og erfarer gennem gentagelser og ved mulighed for at eksperimentere med kroppens mange funktioner. Kroppen udgør fundamentet for barnets erfaring, viden samt følelsesmæssig og sociale processer, lige som al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen. Det pædagogiske personale i Ellepilen er rollemodeller. Ved at udvise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse, motiverer vi børnene til bevægelse, kropslig udfoldelse og kreativitet. Læringsmiljøet i Ellepilen er inkluderende og fleksibelt og indbyder børnene til at få forskellige kropslige erfaringer. Leg, kreativitet og fællesskaber er nøglebegreber i dette læringsmiljø, og det pædagogiske personale understøtter det enkelte barn, således at alle børn bliver fortrolige med egen krop.

- Vi skal understøtte, at barnet bliver i stand til at udfordre sig selv ved at bruge kroppen
- Vi skal understøtte, at barnet får selvtillid og selvværd gennem beherskelse og styrkelse af egen krop

Konkrete mål 0-2 år:

- Læring af beherskelse af egen krop
- At barnet har krops- og bevægelsesglæde
- Begyndende kropsfornemmelse og kropsbevidsthed
- At barnet selvstændiggøres i kreativ udfoldelse for eksempel maling og sand

Konkrete mål 3-6 år, som ovenstående samt:

- At barnet udvikler respekt for egen og andres kropslighed
- At barnet øger beherskelse af kroppen og dermed styrke selvværdet
- Beherskelse af finmotorik, således at barnet kan klippe med en saks og holde på en blyant inden skolestart
- Øget selvbevidsthed til at indgå i de sociale fællesskaber

Tegn på læring 0-2 år:

- Barnet bliver mere modig, tør afprøve det som andre børn er i gang med
- Barnet bevæger sig aktivt, vil gerne rundt og udvise glæde ved bevægelse
- Barnet bliver mere selvhjulpent, tager selv strømper af og på
- Barnet danser, hopper og bevæger sig til musik og sang f.eks. til samling
- Barnet giver udtryk for egne følelser og behov

Tegn på læring 3-6 år, som ovenstående samt:

- Barnet indgår i sociale fællesskaber, deltager i boldspil, fælleslege på legepladsen og dans
- Barnet udviser glæde ved egen krop og ved bevægelse
- Udvikling af barnets grovmotorik og finmotorik. Barnet kan for eksempel kaste en bold, lave perleplader, holde på en blyant
- Barnet har kendskab til kroppens funktioner og kan benævne disse
- Barnet kan koncentrere sig i længere tid

Daglig pædagogisk praksis 0-2 år:

Vi er på legepladsen dagligt. Her har børnene mulighed for at udvikle og styrke deres grovmotorik i form af boldspil, klatring, løbe, cykle og balancere. Vi stimulerer børnenes sanser på legepladsen i form af at røre ved græs, sand mellem fingrene, vind i håret mv. På stuerne stimulerer vi børnenes sanser ved at skabe mulighed for at børnene kan udforske forskellige materialer så som fingermaling, kartoffelmel i vand, leg med vand mv. Vi har planlagte samt spontane aktiviteter, hvor vi danser, synger, tumler og slår kolbøtter. Vi laver forskellige former for forhindringsbaner, som styrker og udvikler børnenes grovmotorik og vi tegner, sætter perler på snor og lægger puslespil, som udvikler og styrker børnenes finmotorik. Børnene støttes i at være selvhjulpne i forbindelse med tøjskift, måltider mm, f.eks. ved at de selv tager tøj af og på og hældes vand op. Vi understøtter og guider børnene i at mærke efter om noget er rart eller ej, samt hjælper dem med at

sige fra hvis nødvendigt. Det pædagogiske personale er aktivt deltagende i aktiviteter og lege og er bevidste om at gå forrest og være rollemodeller,

Daglig pædagogisk praksis 3-6 år, som ovenstående samt:

Vi har bevægelse som en fast del af vores ugeskema, her laver vi for eksempel stopdans, motorikbane eller afslapningsforløb og vi deltager altid aktivt sammen med børnene. Vi tager udgangspunkt i børnenes interesser ved både bevægelse og kreativitet således at vi fanger deres motivation og lyst. Vi igangsætter forskellige fysiske aktiviteter på legepladsen, som styrker og udvikler børnenes grovmotorik.

Vi har planlagte aktiviteter, hvor der skabes mulighed for at børnene kan koncentrere sig i længere tid. Vi er bevidste om at få skabt rum til koncentration og fordybelse i det daglige. Dette gør vi blandt andet når vi laver krea, som f.eks. armbånd, perleplader, modellervoks som medvirker til at udvikle børnenes finmotorik. Børnenes selvstændiggørelse i forbindelse med måltider, toiletbesøg og påklædning øges, vi er altid opmærksomme på det enkelte barns behov og guider barnet hvis nødvendigt. Vi har fokus på at styrke børnenes sansemæssige oplevelser i alle aspekter af dagligdagen, både i børnenes selvorganiserede lege samt voksen initieret aktiviteter.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

I Ellepilen er natur, udeliv og science en naturlig del af hverdagen og det pædagogiske læringsmiljø. I arbejdet med udeliv, natur og science er det vigtigt at det pædagogiske personale er bevidste om, hvordan børnene inspireres til at opleve samt være i naturen. Det pædagogiske personale har fokus på at skabe udviklende læringsmiljøer, som giver børnene mulighed for at stifte bekendtskab med naturens forskellige elementer og via en sanselig og observerende tilgang sikre, at børnene får erfaringer med naturen og dens ressourcer, samt præsentere børnene for bæredygtighed. Naturens mange rum inspirerer børnene til at udforske og udvikle deres fantasi og kreativitet. Herigennem vækkes børnenes nysgerrighed og dette åbner op for udvikling af barnets forståelse af det selv og egen krop. Det pædagogiske personale har fokus på at skabe udviklende læringsmiljøer, som understøtter børnenes naturlige lyst og nysgerrighed indenfor naturen og dens fænomener.

- Vi skal understøtte, at barnet udvikler glæde og forståelse for at være i naturen
- Vi skal understøtte at barnet får sanselige oplevelser og indtryk i naturen

Konkrete mål 0-2 år:

- At barnet får sanselige oplevelser i naturen
- At barnet bliver præsenteret for dyr og planter

- At barnets bliver præsenteret for og får sanselige oplevelser i de forskellige årstider

Konkrete mål 3-6 år, som ovenstående samt:

- At barnet kender til planter, dyr og årstider
- At barnet benytter naturen hensynsfuldt og værner om planter og dyr
- At barnet er interesseret og nysgerrig på miljø og naturen
- Barnet har begyndende kendskab og forståelse til størrelsesforhold og udviser begyndende forståelse for matematik

Tegn på læring 0-2 år:

- Barnet sanser og er nysgerrigt på naturen. Barnet plasker i vandpytter, kravler, roder i jord, er undersøgende og nysgerrig på smådyr, planter m.v.
- Barnet begynder at kende til dyr og planter som f.eks. dyr på bondegården og små insekter som barnet møder i dagligdagen.
- Barnet kan sætte ord og handling på naturens elementer og fænomener så som årstiderne og vejret.

Tegn på læring 3-6 år, som ovenstående samt:

- Barnet kender til årstiderne, vejret og undres over vejrets skiften
- Barnet undersøger naturen med alle sanserne som f.eks. tør dufte til nye ting, røre ved ting som det ikke har kendskab til og at smage på nye ting.
- Barnet udviser hensyn overfor miljøet og naturen. Passer på ikke at ødelægge blomster og anden natur og rydder op efter sig i naturen.
- Barnet er nysgerrigt, aktivt, er videbegærligt og udviser glæde når vi færdes i naturen
- Barnet kender til dyr og planter og kan sætte ord på fænomener omhandlede disse
- Barnet kan forstå begyndende matematik f.eks. størrelsesforhold og tal

Daglig pædagogisk praksis 0-2 år:

Vi er ude dagligt året rundt. Her oplever børnene naturen, vejrets skiften og de forskellige årstider og der skabes rum til at børnene mærker dette med alle sanserne. Vi giver børnene mulighed for at udfolde sig aktivt i naturen og understøtter børnenes nysgerrighed på naturen. Vi har fokus på at det pædagogiske personale er rollemodeller ved at de værner om miljøet, naturen og dennes ressourcer. Vi har fastlagte temauger, hvor vi har fokus på miljø og sanser. I miljøugen har vi fokus på naturen og bæredygtighed. Her har vi for eksempel tidligere lavet insekthoteller af mælkekartoner og toiletpapirsroller. I sanseugen har vi fokus på at udvikle og understøtte børnenes sanser, dette forgår blandt andet ude i naturen. Vi har plantekasser på samtlige legepladser, hvor børnene aktivt deltager i processen med at plante og dyrke forskellige blomster og planter. Vi gør brug af materiale fra naturen i vores kreative projekt og følger børnenes nysgerrighed indenfor naturens fænomener og elementer. Vi har jævnligt ture blandet andet rundt i nærområdet til Karensminde, Valby Parken og Zoologisk have. En gang årligt har vi en bondegårdstur.

Daglig pædagogisk praksis 3-6 år, som ovenstående samt:

Vi er opmærksomme på at følge og understøtte børnenes nysgerrighed, så de tilegner sig ny viden og forståelse for natur, udeliv og science. Vi har både fisk og snegle, som børnene tager aktiv del i at passe ved at hjælpe med at give dem mad og rengøre akvarierne. Vi har en ugentlig bål-dag, hvor børnene hjælper med at gøre klar til bålet samt tilberede dagens frokost. Vi skaber sammenhæng mellem de indtryk og oplevelser som børnene får i naturen ved at inddrage disse til kreative projekter. Dette gør vi blandt andet i vores miljøuge, hvor f.eks. indsamlet skrald i nærområdet, sorteres korrekt eller benyttes til kreative projekter. Vi samler små insekter og smådyr og undersøger dem i insektglas. Dette understøttes med små alderssvarende fagbøger således at børnenes opnår ny viden og forståelse.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

I Ellepilen skaber vi et kreativt læringsmiljø, hvor børnene får kendskab til kultur, æstetik og fællesskaber. Vi sætter rammerne som sikrer et læringsmiljø hvor børnene kan eksperimentere med egen udfoldelse via tegning, musik, dans, sang mv. Vi arbejder med fællesskaber samt vores oplevelser og forståelse af hinanden. Kulturen er en gennemgående del af hverdagen og vi skaber plads til at alle børn kan være en del af at skabe forskellige udtryksformer og sætte deres præg. Æstetisk ses dette på stuerne og i institutionens fællesarealer. Vi har fokus på at nysgerrighed, sansning, fantasi og leg indgår i den æstetiske proces og dette skaber grundlag for at åbne op for ny læring, ny viden og nye perspektiver for den enkelte. I Ellepilen er vi alle ligeværdige, hvor alle har en stemme og der er skabt rum til at alle kan deltage i aktiviteter på demokratisk vis inden for de pædagogiske rammer. I Ellepilen understøtter vi at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber. Dette medvirker til at børnene får en forståelse samt respekt for egen og andres kulturelle baggrund.

- Vi skal understøtte, at barnet indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber
- Vi skal understøtte, at barnet tilbydes mulighed for kendskab til forskellige kulturelle og kunstneriske udtryksformer udtrykt gennem musiske og kreative aktiviteter
- Vi skal understøtte at barnet får kendskab til forskellige landes kultur og kulturelle værdier, herunder forskellige højtider og traditioner

Konkrete mål 0-2 år:

- At barnet får kendskab til højtider og traditioner
- Barnet bliver præsenteret for forskellige kreative og musiske udtryksformer
- Barnet deltager i sang og danseaktiviteter
- Barnet får mulighed for at opleve andre kulturer igennem kreativitet, musik og mad

Konkrete mål 3-6 år, som ovenstående samt:

- Barnet deltager i større kulturelle arrangementer så som udstillinger, teater og koncerter
- Barnet skal have indblik i forskellige kulturer f.eks. igennem kreative projekter, madlavning eller kulturelle arrangementer
- Barnet deltager aktivt i æstetiske processer, med forskellige materialer
- Barnet har respekt for egen og andres kulturelle baggrund

Tegn på læring 0-2 år:

- Barnet er nysgerrigt i de kreative processer. Barnet er undersøgende og tør røre og tage fat i materialer
- Barnet udviser begyndende kendskab til højtider og traditioner
- Barnet viser glæde og kan genkende musik og dans. Barnet er aktivt og synger f.eks. med eller laver fagter
- Barnet er nysgerrigt for ny og anderledes mad, vil gerne smage
- Barnet vil gerne klæde sig ud og er nysgerrig i forhold til andre kreative udtryksformer så som ansigtsmaling

Tegn på læring 3-6 år som ovenstående samt:

- Barnet har kendskab til og taler om forskellige traditioner og højtider
- Barnet har kendskab til og taler om andre landes kulturer, mad og eventuelt særlige kendetegn/seværdigheder
- Barnet bruger fantasi til at skabe eget kreativt udtryk
- Barnet kan genkende og gengive dele af sange og musik forløb
- Barnet laver uopfordret rollelege og mindre teater lege
- Barnet udviser nysgerrighed og lyst til at afprøve forskellige kreative udfoldelser

Daglig pædagogisk praksis 0-2 år:

Vi har fokus på at skabe muligheder og rum til kreativ udfoldelse, bevægelse og fordybelse. Rummenes indretning tilpasses løbende således at det passer til aktiviteter, læringsmiljøer og den aktuelle børnegruppe. Vi afholder samling dagligt. Her synger vi kendte sange samt præsenterer løbende børnene for nye sange. Til samling gør vi brug af forskellige musikinstrumenter, så som små trommer og rasleæg. Vi har planlagte faste kreative aktiviteter, hvor børnene bliver præsenteret for forskellige materialer. Vi laver dialogisk læsning i mindre grupper, dette er indlagt i vores ugeskemaer. Et tæt samarbejde med køkkenpersonalet medvirker

til at børnene tilbydes og præsenteres for forskellige kulturelle retter og nye smagsoplevelser. Hen over året arbejder vi struktureret med forskellige temaer herunder årstiderne og de traditioner der dertil følger. Vi er opmærksomme på at følge børnenes interesser og inddrage disse i vores pædagogiske praksis, idet dette giver børnenes kreativitet de bedst muligt vilkår for at trives og udvikles. Vi afholder årligt to forældrearrangementer, hvor børn og pædagogisk personale sammen forbereder pynt, skilte, rekvisitter m.m.

Daglig pædagogisk praksis 3-6 år, som ovenstående samt:

Vi er opmærksomme på at skabe tid og mulighed, så børnene kan bruge deres fantasi til at udvikle og skabe eget kreativt udtryk. Dette gør vi blandt andet i vores kreative aktiviteter, hvor fokus er på den kreative proces og ikke det endelige kreative produkt. Vi laver længerevarende projekter, hvor børnene får kendskab og indblik i forskellige kulturer, traditioner og forskelligheder. Dette gør vi for eksempel til jul, hvor vi blandt andet besøger den lokale kirke, laver julepynt, bager småkager og afholder julefrokost. I samarbejde med vores køkkenpersonale har vi fortsat fokus på at børnene bliver præsenteret og får kendskab til nye og forskellige madvarer. Vi laver egne traditioner, som for eksempel fælles fødselsdag. Her har månedens fødselsdagsbørn en fælles fejring, hvor de hver især medbringer noget til dagens eftermiddagsmad. Både i vores planlagte aktiviteter og i de mere spontant opstående aktiviteter, har vi fokus på at børnene kan gøre brug af deres nysgerrighed og fantasi. Det kan f.eks. være i bussen på vej hjem fra udflytteren, hvor børnene i fællesskab laver en historie ud fra deres fantasi. Eller de ser noget på vejen som vækker deres nysgerrighed og derigennem opstår mulighed for undrende og nysgerrige spørgsmål og dialog. Vi er bevidste om at alle børn indgår i forskellige fællesskaber. Disse fællesskaber er afgørende for at børnene tilegner sig kendskab og forståelse til egne og andres værdier, kultur og normer.

Evalueringskultur

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

I Ellepilen benytter vi os af flere forskellige metoder for at sikre, at vi har en reflektiv kultur. Vi skal være i stand til at justere og ændre den pædagogiske praksis således, at den bliver bedst mulig for børnene. Vi skal være i stand til både at evne selvrefleksion samt refleksion i samspil med andre. Det fordrer åbenhed at turde kigge på sig selv og sin egen praksis. Vi tilstræber at have en kultur, hvor man er nysgerrig på hinandens praksis. Dette skaber mulighed for refleksion, faglig udvikling og pædagogisk indsigt hos den enkelte pædagogiske medarbejder og medarbejderne imellem. I Ellepilen har vi en pædagogisk statusgruppe. Her er hver stue repræsenteret og statusgruppen mødes kontinuerligt hen over året. Til disse møder tager vi temaer og indsatser op som vi arbejder med på tværs af afdelinger og matrikler. På møderne er der også rum til refleksion og evaluering over den daglige pædagogiske praksis samt sparring på tværs. De pædagogiske medarbejder som er en del af den pædagogiske statusgruppe, går tilbage i egne afdelinger og deler de faglige refleksioner, evalueringer samt beslutninger som sker til møderne. I Ellepilen udarbejder vi hvert år KIDS til intern brug. Vi benytter data fra KIDS til at evaluere vores pædagogiske praksis, så vi kan udvikle og kvalificere vores pædagogiske læringsmiljø. Vi arbejder med tovholder omkring tematikker og indsatser, samt fokusperioder med nedslag i de forskellige læreplanstemaer. En del af dette arbejde indebærer fastlagte planlægnings- og evalueringsmøder ift. den pædagogiske læreplan og Ellepilens pædagogiske læringsmiljøer. Her benytter vi SMTTE-modellen, som tovholderne deler med det resterende personale. Vi har fastlagte stuemøder med dagsorden samt stuemøder på tværs af afdelinger og matrikler. Vi har fastlagte teammøder og personalemøder fordelt over hele året. Vi har en årlig personaledag for alle medarbejdere, med udvalgte pædagogiske temaer. To gange årligt laver vi TOPI og hvis der er behov, udarbejdes handleplan. Handleplaner kan både være på enkelte børn og en gruppe af børn. Vi laver sprogvurderinger når barnet er 3 år og 5 år. Data fra disse bruges til at kvalificere og udvikle det pædagogiske læringsmiljø. På tværs af klyngen deltager vi i forskellige netværk, herunder sprognetværk, køkkennetværk og netværk for de pædagogstuderende.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Revidering og evaluering af vores pædagogiske læreplan er sket i samarbejde med institutionens personale. Vi har haft læreplanstemaerne op til personalemøder, hvor det pædagogiske personale på tværs af afdelinger har reflekteret over deres daglige pædagogiske praksis. Herigennem har vi skabt fælles ejerskab hos Ellepilens medarbejdere. Vi vil fremadrettet benytte denne form, så den pædagogiske læreplan evalueres i fællesskab med det pædagogiske personale. For at sikre at arbejdet med den pædagogiske læreplan bliver et levende værktøj vil vi løbende tage elementer og emner fra den pædagogiske læreplan op på stuemøder, teammøder samt personalemøder.